

Branko Žnidarčič – oživil skoraj pozabljeno tradicijo liških pustnih mask in šeg ter jim z vpisom v Register nesnovne kulturne dediščine dodal pečat večnosti

Tina Tinta

Branku Žnidarčiču je bil letos posmrtno podeljen častitljivi naziv častnega občana. Ta izjemoma podeljeni naziv si je Branko zaslužil z ustvarjalnostjo ljudskega umetnika, ki je pomembno prispevala k prepoznavnosti občine in domačega kraja. Svojo ljubezen do izdelovanja mask in obuditev skorajda pozabljenih pustnih šeg na območju Kanalskega Kolovrata mu je v vseh teh letih uspelo povzdigniti na evropsko raven in zapisal se je kot ustanovitelj Etnološkega društva »Liški pustje«. Hkrati mu je uspelo ves svoj trud ovekovečiti z vpisom v Register nesnovne kulturne dediščine, zanamcem pa pustiti delček starih šeg in navad, ki jih danes cenimo in ki nas popeljejo v tiste lepe, posebne čase naših prednikov. Branku hvala za ves trud pri ohranjanju kulturne dediščine Občine Kanal ob Soči ter za snovno in nesnovno zapuščino.

Z njegovim sinom, Dejanom Žnidarčičem, ki s ponosom nadaljuje očetovo začrtano pot, sem se pogovarjala o Brankovih začetkih, prizadevanjih in uspehih. Prijetno branje.

Dejan, povej nam, kako se je vse skupaj sploh začelo? Kje je oče črpal ideje in kaj ga je tako navdušilo, da je sploh začel?

Začelo se je pravzaprav že nekako leta 1960, ko je pri rosnih 12 letih izdelal prvo masko. Kasneje je moj nono potreboval kos aluminija in mu je pod roke prišla ravno ta maska, zato je sedaj kos manjka, je pa ta prva očetova maska še vedno ohranjena in ima v domačem kletnem muzeju prav posebno mesto. Kaj je očeta gnalo v izdelavo prve maske, mi ni znano, se pa s to masko nedvomno začne celotna zgodba liškega pusta v povezavi z mojim očetom kot izdelovalcem. Omeniti je treba, da so aluminijaste liške maske obstajale že tam okoli leta 1947, problem je nastal, ko so kasneje prišle na trg »lepše« plastične maske in so te aluminijaste postale nezanimive. Tako kot danes, ko marsikatero staro stvar zavržemo in zamenjamo z novo, modernejšo. V naši zbirki je ostalo le še šest mask iz leta 1947, ki jih skrbno hranimo v muzeju, in sicer dva para ta lepih, žandarja in pustico. Oče mi je večkrat govoril, da se spomni polnega koša teh starih mask, ki so se malo sem, malo tja ena za drugo med temi leti porazgubile. V 70. in 80. letih prejšnjega stoletja se je nato liški pustni običaj v maskah z obiskom vasi na Kanalskem Kolovratu za las izognil pozabi. Oče je s 30-letnim premorom v začetku 90. let za-

Branko je pri ustvarjanju mask vedno izžareval radost življenja. Foto: Toni Dugorepec

čel ponovno izdelavo mask. Spomnim se, da je prvi par mask izdelal iz starega aluminijastega lonca, ki ga je razpolovil in iz njega izdelal dve maski. Izdelal je skupino ta grdih pustov, zbral manjšo skupino prijateljev, ki so se v kostume oblečeni in z masko na obrazu odpravili bolj za šalo kot zares na prireditve v Portorož. Tam so dobili priznanje in iz zamisli je začela rasti prava zgodba o uspehu. Počasi smo bili vabljeni na različne prireditve po Sloveniji in čez mejo. V vseh teh letih je oče izdelal več kot 200 mask, ideje pa je črpal pravzaprav iz narave, trenutnega navdiha in spominov iz otroških let. Navduševal se je nad predmeti iz narave in jih vključeval v podrobnosti mask – od ovčje dlake,

kravjih rogov ... Vse od začetka je oče vse svoje maske in pripomočke skrbno hranil v kleti, ki je z leti postajala pravi muzej, na katerega smo vsi v družini res ponosni. Celotno skupino mask je izdelal tudi Goriškemu muzeju (ta lep, ta lepa, policaj, zdravnik, tri pustice, daj dam in druge), pet pa Slovenskemu etnografskemu muzeju v Ljubljani. Mask ni nikoli prodajal ali predajal posameznikom, saj je na ta način skrbel, da je tradicija ostajala tukaj, pri nas, kjer so tudi njene korenine. Ta projekt z etnografskim muzejem pa sem moral izpeljati do konca sam, saj nas je oče veliko prekmalu zaradi napredovane bolezni zapustil. Umril je praktično na pragu svoje delavnice, ko se je majskega večera vračal

iz bolnišničnega pregleda, kot da bi se želel od vsega še zadnjič posloviti.

Znano mi je, da je oče sodeloval tudi s Pavlom Medveščkom, ki je tod okoli zapisoval ljudsko dediščino. Kako sta sodelovala?

Začelo se je pravzaprav s fotografom Rafaelom Podobnikom, ki je navdih našel ravno v Brankovi ustvarjalnosti. Mimogrede, fotografije o liškem pustu je Podobnik prikazal na številnih fotografskih razstavah, s pomočjo fotografa Cirila Jazbeca pa so fotografije liškega pusta prišle celo v revijo National Geographic. No, Podobnik je leta 1998 očetu predstavil Pavla Medveščka, ki je po Kanalskem Kolovratu v 50. letih zapisoval pripovedovanja ljudi. Med drugim mu je uspelo nekaj dobiti tudi o začetkih liških pustnih mask, ki naj bi segali v leto 1888. To je verjetno sam začetek liškega pusta, za zibelko novejšega (aluminijastega liškega pusta) pa za zdaj velja vas Markiči. Prej, pa tudi kasneje pravzaprav, pa je oče maske izdeloval predvsem po navdihu in živih spominih iz otroštva. Oče je sprva izdeloval maske samo iz aluminija, po razgovorih s Pavlom pa tudi iz bakra, saj naj bi bile te maske prvotno bakrene. Aluminijaste maske so »ta lepe« in »ta grde«. Ko gremo v pust, gredo aluminijaste in bakrene maske v povorki vedno kot dve ločeni skupini.

Kako pa je s parkeljni, ki jih je tudi izdeloval?

Oče je od leta 2016 začel ločeno ustvarjati tudi maske parkeljnov, ki pa niso del pustne povorke oziroma del tradicije liškega pusta. Tako tudi ne gredo na pustne prireditve, pač pa so rezervirane za miklavževanja in za srečanja parkeljnov po Sloveniji in okoliških državah, kamor smo vsako leto znova vabljeni. Vsako leto pa organiziramo miklavževanje v Kanalu za naše otroke.

Kakšen spomin in kaj vse Branko Žnidarčič pušča za sabo?

Oče je bil ljudski umetnik, samouk. Za seboj ni pustil samo fizičnih mask in listin, priznanj, pač pa je pustil pečat v pustni tradiciji za naše območje, in to v državnem in evropskem merilu, ter ohranil tradicijo, ki bi sicer že v prejšnjem stoletju zamrla, kakor je mar-

Po očetovih stopinjah stopa tudi sin Dejan. Foto: Miljko Lesjak

sikatera stvar iz preteklosti. Uspelo mu je liški pust vpisati tudi v Register nesnovne kulturne dediščine. Še prej, leta 1996, pa je od Slovenskega etnološkega društva prejel Murkovo listino za ohranjanje tradicije liških mask. Gre za eno od najpomembnejših priznanj tistim, ki pomembno bogatijo etnološko znanje in ga ohranjajo, in nanj je bil oče izredno ponosen. Leta 2002 je prejel tudi občinsko priznanje. Bom rekel, da je doma en kar zajeten kup priznanj, ki jih je prejel kot posameznik ali kot član društva. Mislim, da vsak, ki se celo življenje s srcem in takim zanimanjem, kot ga je imel oče, ukvarja z nečim, pusti za sabo veliko več kot le spomin. Hkrati pa ceni in je ponosen na dosežke, ki sem jih prej omenil. Zagotovo bi bil ponosen tudi na naziv, ki mu ga je občina za svoje delo podelila posmrtno.

Si je oče želel, da bi nadaljeval njegovo delo?

Ja. Z očetom sva se o tem veliko pogovarjala, še posebno v zadnjih mesecih, ko se je najverjetneje potihoma zavedal, da počasi odhaja. Spomnim se leta nazaj, ko sem ju s Pavlom Medveščkom peljal na snemanje večerne pogovorne oddaje na TV, v avtomobilu sta mi prigovarjala, da bi se udeležil pogovorne oddaje v živo tudi sam, kar sem seveda zavrnil. Takrat sem imel nekaj čez 20 let in sem jima odgovoril, da je potrebna kilometrina, preden lahko pripoveduješ zgodbo. Smo si pa v avtu po poti nazaj vsi trije obljubili, da bom po njuni smrti nadaljeval tradicijo. Danes, ko

sem pravzaprav ostal le še jaz, čutim dolžnost in čast, da to zgodbo nadaljujem. Člani društva so mi zaupali tudi mesto predsednika Etnološkega društva »Liški pustje«, kar sem z veseljem sprejel. Čeprav je s službo in družino včasih težko, mi je v veliko veselje. Še več, tudi sam skrbim, da je v društvu čim več mladih, ki bodo, tako kot sem takrat obljubil jaz, nadaljevali tradicijo tudi nekoč za mano.

Tudi glede izdelovanja mask bom poskušal nadaljevati očetovo tradicijo, tako sem recimo tudi sam prvo masko izdelal pri 12 letih. To bom peljal naprej, čeprav sem v življenju do sedaj izdelal šele nekaj mask.

Kako dejavno pa je vaše društvo?

Vsako leto se odzovemo na številna vabila in se udeležimo prireditev ob pustomanjih po Sloveniji in tujini. Tradicionalno seveda organiziramo tudi pustomanje po vaseh Markiči, Bajti, Ukanje, Britof, Strmec in Melinki. Čeprav živi po teh vaseh le še zelo malo ljudi, se nam vseeno zdi pomembno, da ohranjamo živo kulturno dediščino, ki so nam jo zapustili naši predniki in za ohranitev katere se je oče tako zavzemal. Kot že omenjeno, peljemo naprej tudi parkeljne. Vedno pa z veseljem odpremo vrata muzeja in predstavimo svoje prostore ter delo društva vsem, ki jih to zanima. Oče je vse pustil vpeljano, v društvu je več kot 30 članov, ki delajo s srcem in veseljem. Poskrbeli bomo, da očetovo delo še dolgo ne bo šlo v pozabo.

Sejem in konferenca trajnostni turizem v jadransko-jonski regiji

Nika Testen, TIC Kanal, foto: arhiv fundacije Poti miru

V italijanski pokrajini Marke, v mestu Ancona, sta potekala 16. septembra 2022 sejem in konferenca z naslovom Trajnostni turizem v jadransko-jonski regiji. Dogodka so se udeležili predstavniki Fundacije Poti miru, Občine Kanal ob Soči in Posoškega razvojnega centra.

Na sejmu so bili predstavljeni projekti in pobude iz držav jadransko-jonske regije glede okoljsko ozaveščenih počitniških rešitev za zmanjšanje negativnega vpliva turizma na okolje in za povečanje pozitivnih učinkov turizma na podeželju in izven ustaljenih turističnih destinacij. Predstavniki iz Slovenije so predstavili vizijo razvoja povezovanja partnerjev v Sloveniji in evropskih državah z območij, kjer so potekale frontne linije v prvi svetovni vojni z željo po vzpostavitvi enotne evropske Poti miru, ki bo temeljila na trajnostnem kulturnem turizmu.

Govorniki na konferenci so analizirali trenutne izzive, s katerimi se turistični sektor spoprijema zaradi zdravstvene in podnebne krize, ter razmi-

Sejem Ancona

šljali o tem, kako te izzive spremeniti v priložnosti in prednosti za okrevanje turistične panoge in lokalni razvoj trajnostnega turizma.

Hkrati je na tamkajšnji univerzi potekala poletna šola za študente iz zgoraj omenjenih regij. Predstavniki iz Slovenije so sodelovali pri izboru najboljših idej in podelitvi nagrad.

Festival obrti in podjetništva

Nika Testen, foto: arhiv TIC Kanal

V Novi Gorici je 1. septembra 2022 v organizaciji novogoriške območne obrtno-podjetniške zbornice potekal Festival obrti in podjetništva, na katerem se je letos predstavilo približno 80 lokalnih obrtnikov in podjetnikov. Namen festivala je promocija lokalnega gospodarstva, predstavitev obrtniških in podjetniških dejavnosti ter promocija deficitarnih poklicev. Gostinci, ponudniki hrane in pijače ter turistični delavci so pripravili pestro kulinarčno ponudbo znotraj svojega festivala Okusi brez meja. Za pester spremljevalni program so poskrbeli športna društva in plesni klubi. Zaključek je tudi letos zaznamovala modna revija, ki jo je pripravila sekcija tekstilcev in usnarjev pri novogoriški obrtno-podjetniški zbornici.

Festival obrti in podjetništva

Na festivalu se je na svoji stojnici uspešno predstavil tudi Turistično-informacijski center Kanal. Številnim obiskovalcem smo ponudili promocijski material naše občine in jih povabili, da obišejo naše kraje, bogate z naravno in kulturno dediščino.

Brezplačno vodenje po Kanalu

Nika Testen, foto: arhiv Darturing

Turistična agencija Darturing je v soboto, 3. septembra 2022, v sodelovanju s TIC-om Kanal izvedla brezplačno vodenje po Kanalu. Obiskovalci so se sprehodili po starem srednjeveškem jedru Kanala in spoznavali bogato kulturno dediščino kraja, obdanega z neokrnjeno naravo.

Brezplačno vodenje po Kanalu

Festival pohodništva

Nika Testen, foto: Valter Reščič

Vsako leto v septembru poteka v organizaciji zavoda Dolina Soče »Festival pohodništva«, ki zajema organizirane pohode, primerne tako za družine kot tudi za zahtevnejše ljubitelje gora. Letošnji že 14. festival se je odvijal v znamenju odkrivanja kulturne dediščine, še posebej izjemne dediščine soške fronte, ohranjene na originalnih lokacijah, in lokalnih okusov. Združeval je več kot 25 organiziranih pohodov z izkušenimi vodiči, štiri tematske večerne programe, spremljevalne dogodke in ponudbo festivalskih menijev v kobarških restavracijah. V Občini Kanal ob Soči je v sklopu Festivala pohodništva Turistično društvo Korada Deskle organiziralo pohod po Tematski poti

Festival pohodništva, tematska pot Deskle

Deskle. V festival je bil vključen tudi Pohod po poteh starovercev, ki pa se je zaradi slabega vremena prestavil na 29. oktober 2022.

V Gotski hiši v Kanalu smo lahko prisluhnili priznanemu slovenskemu alpinistu Silvu Karu. Popeljal nas je v svet patagonskih vihar-

jev, višav Himalaje, grenlandskih obzorij in prekrasnih Julijskih Alp. Predstavil je trende vrhunškega alpinizma in plezalstva in avtobiografsko knjigo *Alpinist – »zgodbo o borcu, ki je z druge strani prinesel nekaj dragocenega«*.

Slovenija kvačka

Nika Testen, foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

Slovenija kvačka je projekt, v sklopu katerega je 212 kvačkaric in kvačkarjev iz vse Slovenije ustvarilo vseh 212 občinskih grbov slovenskih občin. Pobudnica projekta je bila Jadranka Smijič iz slovenjgraške občine, ki je želela na ta način povezati in podpreti vse, ki v Sloveniji ohranjajo to slovensko tradicijo, in ozaveščati o pozitivnih in terapevtskih učinkih tega ročnega

dela. Projekt je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije g. Boruta Pahorja, k sodelovanju je bilo povabljen tudi društvo Heraldica Slovenica.

V zahvalo za finančno podporo so skvačkane grbe prejele vse slovenske občine. Grb Občine Kanal ob Soči je ustvarila Valerija Božič iz Idrije

in ga 23. septembra 2022 predala županji Tini Gerbec. Ob tem je povedala, da se je za prostovoljno kvačkanje grba prijavila, ker rada kvačka že od otroških let. Kvačkanje grba, za katerega je porabila več sto ur, ji je zaradi nove tehnike kvačkanja predstavljalo pravi izziv. Veseli jo, da grb krasi steno na Občini Kanal ob Soči, in se zahvaljuje za sprejem na občini.

Slovenija kvačka

GEOTMIN d.o.o.

**UREDITEV MEJ
PARCELACIJE
GEODETSKI NAČRTI
ZAKOLIČBE
VRIS OBJEKTA V KATASTER
...**

Geotmin d.o.o.
Trg tigrovcev 4
5220 Tolmin

tel. (05) 38 10 146
gsm. 041 973 961
www.geotmin.si

Festival Kontrada

Nika Testen, TIC Kanal, foto: Damijan Simčič

Začetki Festivala Kontrada segajo v leto 1996, ko je Klub kanalske mladine začel to prireditvev. V začetkih je festival vključeval več umetnostnih zvrsti, kasneje pa se je osredotočil predvsem na glasbo. Festival se je ves čas odvijal na prijetnem trgu Kontrada v srednjeveškem središču Kanala. Letos smo festival po nekaj letih zatišja obudili. V sklopu letošnjega Festivala Kontrada so na trgu potekali trije koncerti. Kot prva je nastopila skupina Dan D z akustičnim projektom Tiho. Naslednji koncert, ki je še bolj napolnil trg, je bil koncert Slavka Ivančiča s skupino. Obiskovalce je navdušil z zimzelenimi hiti, kot so *Kar je res, je res*, *Sem takšen, ker sem živ*, *Ne bom pozabil na stare čase*, *Solinar*, *Mi ljudje smo kot morje* ... Festival Kontrada pa se je zaključil s koncertom istrskega trubadurja Rudija Bučarja in njegovim triom.

Koncert Rudija Bučarja

Kolesarska dirka po Sloveniji

Nika Testen, foto: Damijan Simčič

Tudi letos je skozi Občino Kanal ob Soči potekala Kolesarska dirka po Sloveniji. Kolesarji so v našo občino prišli v prvi etapi dirke, v sredo, 15. junija 2022. Trasa skozi Občino Kanal ob Soči je potekala od Plav mimo Deskel, Kanala in proti Ročinju. Celotno traso je kolesarje spodbujalo lepo število navijačev, ki so še posebej navijali za naša šampiona, Mateja Mohoriča in Tadeja Pogačarja, letošnjega zmagovalca Kolesarske dirke po Sloveniji.

Kolesarska dirka po Sloveniji

Obisk britanskega pisatelja Nicka Hunta

Nika Testen, foto: arhiv Kristine Janežič

Občino Kanal ob Soči je sredi septembra 2022 obiskal britanski pisatelj Nick Hunt. Pri nas se je ustavljal v sklopu svojega pohoda po pohodniški poti Pot miru od Alp do Jadrana. Nick Hunt je med 8. in 19. septembrom 2022 prehodil vse etape na trasi Pot miru in o sami poti napisal prispevek za revijo Travel Magazine in predstavil Pot miru na radiu BBC.

Nick Hunt je pri nas zaključil peto etapo Poti miru med Tolminom in Kambreškem. Na Kambreškem ga je prijazno sprejela Jožica Strgar in ga pogostila z odličnimi domačimi jedmi ter mu razkazala svojo muzejsko zbirko. S Kambreškega je pot nadaljeval do Vrtač, kjer je prespal v počitniški hiši Skedenj. Tu ga je pogostila lastnica Danijela Bavčar. Od tu pa je svojo pot nadaljeval po etapi Poti miru do Brd in dalje do Trsta.

Obisk novinarja Nicka Hunta

Promocijski materiali

Nika Testen

Zgibanka Doline Soče. Foto Kristina Janežič

V poletni sezoni 2022 smo skupaj z zavodom Dolina Soče oblikovali novo zgibanko Dolina Soče, v kateri z zemljevidom predstavljamo območje štirih občin (Kanal ob Soči, Tolmin, Kobarid, Bovec), ki se s promocijskimi dejavnostmi promoviramo kot Dolina Soče. V njej najdemo tudi glavne naravne in kulturne znamenitosti območja Doline Soče ter glavne proizvode (pohodništvo, kolesarjenje, smučanje, muharjenje ...). Zgibanka je pripravljena v slovenskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku in je na voljo v TIC-ih. Izšel je tudi novi knjižni vodnik Pot miru od Alp do Jadrana, v katerem je več kot 500 km dolga pohodniška pot, razdeljena na 30 odse-

Novi vodnik Poti miru. foto: srhiv fundacije Poti miru

kov. Za vsak odsek so podane glavne informacije za pohodnika in predlagane zanimive točke za ogled. Poleg teh vključuje še druga območja in kraje, ki niso neposredno na trasi poti, so pa pomembni za razumevanje pričujoče zgodovine. Vodnik je izšel v slovenskem in italijanskem jeziku, angleški prevod pa sledi jeseni.

Nove informacijske table na poti treh svetišč

Nika Testen, foto: arhiv TIC Kanal

Na trasi povezovalne pohodniške Poti treh svetišč v Občini Kanal ob Soči smo v mesecu juliju 2022 postavili nove informacijske table. Z novimi tablamami smo zamenjali stare dotrajane table, na novih tablah pa so sedaj informacije podane v slovenskem in angleškem jeziku. Nove table so postavljene na desetih lokacijah (Paljevo, Deskle, Goljevica, Kamenca, Kanal, Lig, Sv. Jakob nad Debenjem, Ukanje, Britof in Marijino Celje).

Tabla Pot treh svetišč

Nova informacijska tabla na kanalskem vrhu

Nika Testen, foto: arhiv TIC Kanal

Na Kanalskem Vrh, v bližini akumulacijskega jezera, je postavljena nova informacijska tabla. Na njej boste lahko prebrali zanimivosti o naselju Kanalski Vrh, tabla pa je namenjena tudi kolesarjem, saj sta na njej vrisani enduro progi na pobočju Avškega Kuka.

Info tabla Kanalski Vrh

ISKRICA

Za vsa vprašanja svojega življenja si sam edini odgovor. Za vse probleme svojega življenja si sam edina rešitev.

Jo Coudert

Na posvetu o razvoju podeželja predstavili idejo koncepta »Pametnih vasi«

Suzana Colja Resnik

17. junija 2022 je v Kulturnem domu Deskle potekal Posvet o razvoju podeželja z osrednjim gostom – evropskim poslancem Francem Bogovičem, sopredsednikom »Medskupine Evropskega parlamenta za podeželska, gorska in oddaljena območja (RUMRA) in pametne vasi«. Sodelujoči so razpravljali o rešitvah, ki jih ponuja koncept pametnih vasi za ohranjanje prebivalstva na podeželju in o financiranju projektov v okviru evropskih skladov. Direktorica Zavoda za zeleni razvoj Soške doline, mag. Almira Pirih, je predstavila po principu pametnih vasi zasnovane projekte v KS Anhovo - Deskle.

Pametne vasi so nov koncept na področju politik EU, ki je nastal v želji po krepitevi podeželja z uporabo digitalnih tehnologij in inovacij. Pri tem gre za reševanje raznovrstnih izzivov na podeželju v korist prebivalcev z različnimi ukrepi kmetijske politike. Idejni soustvarjalec koncepta pametnih vasi je evropski poslanec Franc Bogovič, ki se je na povabilo Zavoda za zeleni razvoj Soške doline udeležil junijskega posveta v Desklah kot osrednji gost.

Bogovič je prisotne seznanil s prizadevanji EU za vzpostavitev privlačnega podeželja z namenom zaustavitve izseljevanja prebivalstva s podeželja v mesta ter predstavil ključne rešitve za odporno, zeleno in digitalno Evropo. Pojasnil je, da je ravno kriza v času covid-19 pokazala prednosti življenja na podeželju, kot sta lokalna samooskrba ter odpornost okolja z zdravstvenega in duševnega vidika. Istočasno pa je epidemična situacija pokazala pomanjkljivosti teh območij, še zlasti slabšo pokritost s sodobno širokopasovno povezavo, infrastrukturo, dostopnostjo do storitev in dolgotrajno oskrbo starejših. Poudaril je nekatere možne dejavnosti v sklopu pobude pametnih vasi, ki se nanašajo na področja kmetijstva, mobilnosti, gospodarstva, energije, turizma, sociale, zdravja in okolja. Predstavil je tudi financiranje projektov v okviru EU-skladov.

Rajko Leban, direktor energetske agencije GOLEA, je zbrane ozaveštil o možnostih vključevanja ener-

getske skupnosti v koncept pametnih vasi, ki lahko prispevajo k tehnološkemu razvoju podeželja. Za cilje zmanjšanja emisij CO2 v okolje in stroškov električne energije si prizadeva tudi Občina Kanal ob Soči, saj ima v načrtu opremiti stavbe v svoji lasti s sončnimi elektrarnami, v drugi fazi pa s pomočjo skupnosti ali zadrug, o katerih je govoril Leban, omogočiti cenejšo dobavo električne energije tudi zainteresiranim gospodinjstvom iz lokalnega okolja.

Simon Škvor, direktor Posoškega razvojnega centra, ki je vodilni partner Lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče, je predstavil delovanje LAS ter se osredotočil na možnosti vključevanja projektov pametne vasi iz Občine Kanal ob Soči v strategijo lokalnega razvoja LAS Dolina Soča za obdobje 2023–2027, v sklopu katere bodo predvidena sredstva za razvoj podeželja.

Poslanec se je pred posvetom mudil na Občini Kanal ob Soči. Županja Tina Gerbec mu je predstavila dolgoročne usmeritve občine, tudi na področju zelenega prehoda, v okviru katerega se bodo med drugim razvijale pametne vasi. V družbi predstavnikov uprave Salonita Anhovo, d. d., in podjetja ECUBES, d. o. o., se je v Anhovem seznanil z oblikovanjem čezmejnega vodikovega ekosistema Severni Jadran, ki so ga podprli različni gospodarski partnerji ter vlade Slovenije, Hrvaške in italijanske dežele Furlanije - Julijske krajine. Svoj obisk je sklenil v Športnem parku Ložice, kjer je zasnovanih največ projektov po principu pametnih vasi na območju KS Anhovo - Deskle.

Evropski poslanec Franc Bogovič se je pred posvetom mudil na Občini Kanal ob Soči. Županja Tina Gerbec mu je predstavila dolgoročne usmeritve občine, direktorica Zavoda za zeleni razvoj Soške doline, mag. Almira Pirih, pa izhodišča za zeleno preobrazbo občine. Zavod in druge nosilce zasnovanih projektov pametne vasi v Občini Kanal ob Soči čaka v nadaljevanju priprava potrebne dokumentacije, ki bo osnova za prijavo na razpise v finančnem obdobju 2023–2027.

Rajko Leban, direktor GOLEA, Franc Bogovič, evropski poslanec, ter Simon Škvor, direktor Posoškega razvojnega centra in vodilni partner LAS Dolina Soče

Skupnosti obnovljivih virov energije v Občini Kanal ob Soči kot priložnost za doseganje energetske učinkovitosti

Suzana Colja Resnik

V mesecu oktobru 2022 so po krajevnih skupnostih Občine Kanal ob Soči potekale delavnice na temo upravljanja z energijo in prehoda na obnovljive vire energije. Strokovnjaki z Instituta Jožef Stefan in Goriške lokalne energetske agencije (GOLEA) so predstavili možnosti skupnostne samooskrbe prek gradnje skupnostnih sončnih elektrarn in proizvodnje sekancev lesne biomase. Predstavniki podjetja Ecubes, d. o. o., pa so pokazali možnosti, ki jih za zagotavljanje zanesljive in cenovno dostopne energije omogočajo hranilniki energije na osnovi vodika.

Občina Kanal ob Soči je lansko pomlad sprejela odločitev, da na strehe stavb v svoji lasti namesti sončne elektrarne, ki bodo prinesle prihranke pri stroških električne energije in zmanjšanje vplivov CO₂ v okolje. V energetske zgodbo pa želi vključiti tudi zainteresirana gospodinjstva prek vzpostavljanja skupnosti ali zadrug ter tudi njim na ta način pomagati pri nižanju stroškov za energente.

Na delavnicah so sodelovali strokovnjaki z Instituta Jožef Stefan – Center za energetske učinkovitost iz Ljubljane, ki v okviru EU projekta LIFE IP CARE4CLIMATE ozaveščajo in izobražujejo različne deležnike na področju trajnostne gradnje in učinkovite rabe energije. V okviru študije različnih možnosti energetske izrabe obnovljivih virov energije (OVE) na območju Občine Kanal ob Soči pa so predstavniki GOLEA navedli možne projekte OVE za posamezna območja občine. Delavnicam se je pridružila županja Tina

Niz delavnic po vseh krajevnih skupnostih Občine Kanal ob Soči na temo upravljanja z energijo in prehoda na obnovljive vire energije se je začel za krajanje KS Kambreško v Domu Mihaela Gabrijelčiča Srednje.

Gerbec, ki je poudarila načrte in konkretne dejavnosti Občine Kanal ob Soči na področju zelenega prehoda. Po tematskih srečanjih

bodo načrtani konkretni projekti OVE, ki jih bo možno v prihodnje realizirati v dobrobit občanov.

Storitve z gradbeno mehanizacijo:
izkopi, nasipavanje, planiranje,
prevozi

**HARIJ TRANSPORT IN
MEHANIZACIJA D.O.O.**

Goljevica 1D
5210 Deskle
Tel.: 041 737 178

**PREVOZI OSEB NA RAZNE DOGODKE
IZLETI / KONCERTI / ZABAVE ...**

Romat

Tinta Martin s.p. ☎ 070 401 519
📍 Ložice 38, 5210 Deskle